

erhverve Ret over disse — praktisk talt udelukkes.

De i § 1 foreslaaede Bestemmelser om, hvilke Dokumenter der kan mortificeres, hjemler derfor ingen Undtagelse med Hensyn til Ihændeleverpapirer. Til Gængæld har man dels taget særligt Hensyn hertil ved Udarbejdelsen saavel af de almindelige Regler som af de specielle Bestemmelser om visse Papirer i § 10, dels — i § 12 — opstillet en Række særlige Betingelser for Mortifikation af de vigtigste Ihændeleverpapirer.

Foruden Omsætningspapirer kan efter gældende Ret mange andre Papirer mortificeres. Det antages saaledes, at ethvert Skylddokument, for hvilket der er Trang hertil, kan være Genstand for Mortifikation, selv om det ikke er omsætteligt. At de saakaldte „Indløsningspapirer“, for hvis Vedkommende Adgangen til Mortifikation er omtrent lige saa nødvendig som ved Omsætningspapirer, kan mortificeres, er fastslaaet i Paragraffens 1ste Stykke, 2. Punktum. Om andre Dokumenter se § 2, 1ste Stykke.

At Pengesedler ikke kan mortificeres, er udtrykkelig nævnt i Paragraffens 3. Stykke. For saa vidt der maatte blive udstedt Papirer, som i høj Grad ligner egentlige Pengesedler, forudsættes Bestemmelsen anvendt analogt paa saadanne Papirer.

Den første Forudsætning for Mortifikation af et Dokument er, at det er gaaet tabt. Noget strengt Bevis herfor kan naturligvis ikke kræves; det vilde kun meget sjældent kunne præsteres. Det skal derfor — som nu — være tilstrækkeligt, at Dokumentet „antages at være tilintetgjort eller kommet bort“, jfr. den svenske Lovs § 6. Det er kun en forenklet Henvisning til denne Hovedbetingelse, naar Udkastet i det følgende bruger Udtryk som, at Dokumentet er, „gaaet tabt“, eller at Mortifikanten har „mistet“ det.

Det er dernæst en Betingelse for Mortifikationen, at Sagsøgeren maa antages at staa i et vist Forhold til Dokumentet. Retsplejelovens § 475 lader det have sit

Forblivende ved ældre Rets Regler om, hvem der kan søge Mortifikation. Nogen udtrykkelig Lovbestemmelse herom findes ikke. Mortifikation kan formentlig kun søges af den, der maa antages efter Dokumentet at være Fordringshaver (eller iøvrigt berettiget) eller Skyldner (eller Udsteder af Dokumentet eller Ejer af Pantet).

Udover denne Ramme er der formentlig ikke Grund til at tillade Mortifikation. Derimod kan man vistnok uden Skade indsnævre Adgangen til Mortifikation noget, navnlig hvor Mortifikation søges af en Person i hans Egenskab af Skyldner (Udsteder, Ejer af Pantet), jfr. nærmere § 1, 2det Stykke, og § 2, 2det Stykke.

Ved Omsætningspapirer og Indløsningspapirer bør Adgangen til Mortifikation staa den berettigede aaben i videste Omfang. Hermed stemmer § 1, 1ste Stykke, der kun kræver, at Sagsøgeren antageliggør, at det er ham, der har mistet Dokumentet, og som har haft Adkomst som berettiget ifølge dette.

Hvis et Omsætningspapir, der er underskrevet af Udstederen, men endnu ikke udgivet, er frakommet ham uden hans Vilje — f. Eks. stjaalet fra ham — er han udsat for, at Dokumentet overdrages til en Person, der er i god Tro og derfor vil kunne gøre Dokumentet gældende overfor Udstederen, uden at denne kan gøre Indsigelse herimod, jfr. Udkast til Lov om Gældsbreve § 15. I saadanne Tilfælde hjemler § 1, 2det Stykke, Udstederen Adgang til at faa Dokumentet mortificeret, dog kun saafremt han antageliggør, at det ikke allerede er blevet gyldigt.

En Mortifikationsdom erklærer nu saa godt som altid Dokumentet „dødt og magtesløst“, jfr. Forordningen af 1823 § 3. Disse Udtryk bør formentlig bibeholdes og er derfor anvendt i Paragraffens 1ste Stykke, jfr. ogsaa § 7.

Til § 2.

Bestemmelsen i 1ste Stykke aabner Mulighed for Mortifikation af Pantebreve — i fast Ejendom, Løsøre eller Skib — Aktier og andre Andelsbeviser, selv om de ikke er